

ผลภายหลังการชะลอการฟ้อง

ตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ ๑๓๓ มาตรา ๕ กำหนดให้มีมาตรา ๑๔๓ ทวิ กำหนดไว้ว่า เมื่อผู้ต้องหาหรือขอให้การสั่งฟ้อง ก่อนที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลและผู้อยู่เสียหายยินยอมให้การสั่งฟ้อง ให้พนักงานอัยการสั่งสอบสวนเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหา นั้นหรือสภาพความผิดหรือเหตุอื่นที่ควรหรือไม่ควรให้การสั่งฟ้อง แล้วส่งสำนวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังอธิบดีกรมอัยการ เพื่อพิจารณา

เมื่ออธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษากรุณาสั่งให้การสั่งฟ้อง ซึ่งต้องมีกำหนดเวลาไม่เกินสองปี แต่ไม่เกินอายุความสำหรับความผิดนั้น ให้อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษากรุณา กำหนดเวลาและเงื่อนไขเพื่อคุมประพฤติตลอดเวลาที่ให้การสั่งฟ้อง

จึงเห็นได้ว่า เมื่อมีการสั่งให้ชะลอการฟ้อง หรือการสั่งฟ้องแล้ว จะต้องมีการกำหนดเงื่อนไขไปเพื่อคุมความประพฤติเสมอ เพราะการคุมประพฤติเป็นวัตถุประสงค์อันสำคัญของการชะลอการฟ้อง เนื่องจากแต่เดิมการคุมความประพฤติกระทำเฉพาะเด็กหรือเยาวชนเท่านั้น ไม่เคยมีการคุมความประพฤติผู้ใหญ่เลยทั้งที่ประมวลกฎหมายอาญาเปิดช่องให้กระทำได้อยู่แล้ว และในการคุมประพฤตินี้ ตามมาตรา ๑๔๓ ทวิ ก็กำหนดให้เจ้าพนักงานมีตำแหน่งหน้าที่ในการสืบเสาะสอดส่องรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้ต้องหาผู้ต้องหาจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข คุมความประพฤติที่กำหนดไว้ ถ้าผู้ต้องหากระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษากรุณา กำหนด เจ้าพนักงานที่อธิบดีกรมอัยการกำหนดอาจเรียกผู้ต้องหานั้นมาทักเตือนหรือทำความเข้าใจเสนออธิบดีกรมอัยการเพื่อสั่งระงับคำสั่งให้การสั่งฟ้อง

จึงเห็นได้ว่าเมื่อมีการสั่งให้ชะลอการฟ้องหรือรอกการสั่งฟ้องแล้ว จะต้องมีการกำหนดเงื่อนไขไปเพื่อคุ้มครองประสิทธิผล เพราะการคุ้มครองประสิทธิผลเป็นวัตถุประสงค์อันสำคัญของการชะลอการฟ้อง เนื่องจากแต่เดิมการคุ้มครองประสิทธิผลกระทำเฉพาะเด็กหรือเยาวชนเท่านั้น ไม่เคยมีการคุ้มครองประสิทธิผลผู้ใหญ่เลย ทั้งที่ประมวลกฎหมายอาญาเปิดช่องให้กระทำได้อยู่แล้ว และในการคุ้มครองประสิทธิผลนี้ตามมาตรา ๑๔๓ ตรี ก็กำหนดให้เจ้าพนักงานมีตำแหน่งหน้าที่ในการสืบเสาะสอดส่องรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้ต้องหา ผู้ต้องหาจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขคุ้มครองประสิทธิผลที่กำหนดไว้ ถ้าผู้ต้องหากระทำการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษาการณกำหนด เจ้าพนักงานที่อธิบดีกรมอัยการกำหนดอาจเรียกผู้ต้องหานั้นมาตักเตือนหรือทำความเข้าใจเสนออธิบดีกรมอัยการ เพื่อสั่งระงับคำสั่งให้รอกการสั่งฟ้อง

ดังนั้น ในระยะเวลาที่รอกการสั่งฟ้องอยู่นั้น ผู้ต้องหาจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลสอดส่องของเจ้าพนักงานตลอดเวลา จะฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวไม่ได้

ถ้าอธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษาการแทนมีคำสั่งให้ระงับคำสั่งให้รอกการสั่งฟ้องแล้วให้พนักงานอัยการออกคำสั่งฟ้อง และฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล เหตุที่ต้องระงับคำสั่งรอกการฟ้องและสั่งฟ้องผู้ต้องหานั้น เพราะว่าการชะลอการฟ้องหรือรอกการสั่งฟ้องก็เพื่อเปิดโอกาสใหม่ของผู้ต้องหาตัวเป็นคนที่โดยอยู่ภายใต้การดูแลของเจ้าพนักงานคุ้มครองประสิทธิผลและอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ให้เหมาะสมกับสภาวะของผู้ต้องหาของแต่ละคน แต่ถาผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ก็แสดงว่าผู้ต้องหาไม่อาจอยู่ในกรอบความประพฤตินั้นได้ ควรจะถูฟ้องศาลเพื่อพิจารณาคดีของศาลต่อไป ซึ่งศาลรับคดีไว้แล้วก็ยังมีอำนาจที่จะรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษได้อีก และกรณีที่ยกยกรนำคดีขึ้นฟ้องศาลหลังการระงับคำสั่งรอกการสั่งฟ้อง ถ้าต่อมาปรากฏว่าศาลพิพากษายกฟ้องก็หาได้มีผลแตกตาไปจากคดีที่ยกยกร เป็นโจทก์ฟ้องตามปกติแต่อย่างใดไม่

ถาผู้ต้องหาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ครบถ้วนแล้ว อาจแยกพิจารณา

ได้ดังนี้

ในค่านผู้ต้องหา อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษากรุณจะออกคำสั่งไม่ฟ้องคดีนั้น ซึ่งจะทำให้ผู้ต้องหาพ้นจากการเป็นผู้ที่จะถูกฟ้อง เสมือนหนึ่งว่าเขาไม่เคยกระทำความผิดมาก่อนเลยซึ่งในข้อนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้นั้นเป็นอย่างมาก และเป็นจุดประสงค์ที่สำคัญอันหนึ่งในเรื่องการชะลอการฟ้อง

ในค่านผู้เสียหาย มาตรา ๑๔๓ เบื้องต้นบัญญัติไว้ว่า ในระหว่างที่อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษากรุณสั่งให้รอการสั่งฟ้องตามมาตรา ๑๔๓ ทวิ ก็คือ เมื่ออธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษากรุณสั่งไม่ฟ้องตามมาตรา ๑๔๓ จัตวาที่ดี ผู้เสียหายจะฟ้องคดีมิได้ และถ้าผู้เสียหายได้ฟ้องคดีอยู่ก่อนแล้ว ก็ให้ศาลสั่งจำหน่ายคดีนั้นเสีย

จะเห็นได้ว่า การชะลอการฟ้องหรือรอการสั่งฟ้องนี้ เป็นการคัดสิทธิการฟ้องคดีของผู้เสียหาย โดยผู้เสียหายจะฟ้องผู้กระทำผิดนั้นในทางอาญาอีกมิได้ เหตุที่เป็นเช่นนั้น เพราะผู้เสียหายได้ให้ความยินยอมให้ชะลอการฟ้องหรือรอการสั่งฟ้อง อันเป็นเงื่อนไขที่สำคัญอย่างหนึ่งของการชะลอการฟ้อง หรือการรอการสั่งฟ้องที่ไกล่เกลียวไว้ในตอนต้นแล้ว ถ้ายอมให้ผู้เสียหายฟ้องคดีได้อีก การชะลอการฟ้องหรือรอการสั่งฟ้องก็ไม่อาจบรรลุผลสำเร็จได้ ซึ่งการจำกัดสิทธิของผู้เสียหายดังกล่าวหาได้ขัดต่อสิทธิตามหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญแต่อย่างใดไม่ เพราะเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของผู้เสียหายที่จะยินยอมให้ชะลอการฟ้องหรือรอการสั่งฟ้องหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น เมื่อผู้เสียหายยินยอมแล้ว ความยินยอมนั้นจะต้องผูกพันผู้เสียหายและมีผลใช้บังคับได้จึงจะถูกต้อง

ผลในค่านรัฐบาล ช่วยให้ประหยัดงบประมาณในทางราชการ โดยลดการสร้างเรือนจำเพิ่มเติม ลดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูผู้ต้องขัง ลดการเพิ่มเจ้าหน้าที่ราชการ ประหยัดงบประมาณทางการยุติธรรมโดยลดการเพิ่มศาล และผู้พิพากษา เพราะการสร้างเรือนจำต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นจำนวนมาก การชะลอการฟ้องหรือรอการสั่งฟ้องจึงช่วยได้มาก

ผลในทางอาชญาวิทยา ช่วยให้ผู้กระทำผิดไม่ต้องเข้าไปคุกคลั่งกับผู้มีควมประพฤติชั่วร้ายในเรือนจำ เป็นการหลีกเลี่ยงการรับเอาความชั่วร้ายจากเรือนจำติดตัวออกมา